

ความสวยงามของกาลเวลา: โครงการออกแบบระบบสำหรับเครื่องประดับ ที่สามารถปรับเปลี่ยนการใช้งานในหลายโอกาส

Aging Gracefully: Jewelry Design System

กัมพกร พันธุ์เจริญศิลป์^{1*} และ David Marc Schafer²

Peamthakorn Phancharoensin^{1*} and David Marc Schafer²

¹นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาออกแบบ

มหาวิทยาลัยรังสิต ถนนพหลโยธิน ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000

²อาจารย์ประจำ คณะศิลปและการออกแบบ มหาวิทยาลัยรังสิต ถนนพหลโยธิน ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000

¹Graduate student in Master of Fine Art Program (Design) of Arts and Design Faculty, Rangsit University,

Phahonyothin Rd., Lak-hok, Patumthane, Thailand 12000

²Lecturer in Master of Fine Art Program (Design) of Arts and Design Faculty, Rangsit University,

Phahonyothin Rd., Lak-hok, Patumthane, Thailand 12000

*Corresponding author, E mail: kaipok_ank@hotmail.com

บทคัดย่อ

เนื่องจากเครื่องประดับมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบตลอดตามยุคสมัย เครื่องประดับบางชิ้นจึงใช้งานได้เพียงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ทั้งๆที่เครื่องประดับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในอุตสาหกรรมแฟชั่น ผู้วิจัยเชื่อว่าเมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไปนอกจากรูปแบบของเครื่องประดับที่เปลี่ยนแล้ว ยังรวมถึงวัสดุที่ถูกพัฒนาตามนวัตกรรมเช่นกัน จึงได้ออกแบบระบบของเครื่องประดับที่สามารถปรับเปลี่ยนได้เพื่อให้ผู้สวมใส่ สามารถปรับเปลี่ยนเครื่องประดับได้ตามบุคลิกของตัวเอง และยังสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามโอกาสที่สวมใส่เช่นกัน เพื่อกลุ่มเป้าหมาย 18-50 ปี โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ที่มีความชอบในการสวมใส่เครื่องประดับ เพศชายจำนวน 10 คน และเพศหญิงจำนวน 20 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์ วิธีการวิจัย ใช้การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น สรุปผลและวิเคราะห์ ออกแบบและพัฒนา ทดสอบความพึงพอใจและสรุปผล ส่วนผลการวิจัยสรุปว่าเครื่องประดับที่มีระบบปรับเปลี่ยนได้ มีความน่าสนใจทั้งในเรื่องการออกแบบ ที่สามารถปรับเปลี่ยนได้หลากหลาย ขึ้นอยู่กับความสร้างสรรค์ของผู้สวมใส่ ทำให้เปลี่ยนวิธีการสวมใส่เครื่องประดับ รวมถึงสามารถแสดงถึงเอกลักษณ์ (Identity) ของผู้สวมใส่ได้ และยังสามารถยืดอายุการใช้งานของเครื่องประดับได้นานมากยิ่งขึ้น เพราะสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบให้ทันสมัยได้ตลอด แก้ปัญหาเครื่องประดับตกยุคสมัยได้เป็นอย่างดี การออกแบบระบบสำหรับเครื่องประดับครั้งนี้ประสบความสำเร็จได้เพราะมีการสร้าง วิธีการใช้งานรูปแบบใหม่ให้กับเครื่องประดับ ทำให้เกิดความหลากหลายใน

การใช้ประโยชน์ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและสร้างสไตล์ในการออกแบบ โดยผลการวิจัยครั้งนี้เป็นที่พึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ ระบบสำหรับเครื่องประดับ การออกแบบที่ไร้กาลเวลา

Abstract

According to jewelry trends, which always change along ages and times, some jewelry are used only in a short period. Even though, jewelries are known as the most valuable items in fashion industry. Researcher strongly believes that when the fashion or age changes, not only the format of jewelries will change but also materials which will be developed accordingly. The target group aged 18-50 years, consisted of 30 people are always wear jewelry (10 male and 20 women). The research instrument was the interview. The research methodology included primary survey, data summary, analysis, design and development, satisfaction survey, and conclusion. The results of this research showed that the jewelry system, adaptable to various styles, meet the target group's desire. The jewelry system show wearer's identity and be able to extends the lifespan. This jewelry system was successful due to its uniqueness, multi-purpose, responsiveness to target group, and distinct design. In summary, this jewelry system was satisfactory for target group that always wear jewelry, which met the target objective.

Keywords: adjustable jewelry design, jewelry design system, timeless

1. บทนำ

เครื่องประดับในปัจจุบัน ถือกันว่าเป็นงานวิจิตรศิลป์ เป็นลักษณะงานที่เกี่ยวข้องกับสุนทรียภาพ มีความงดงามสมบูรณ์ อยู่ในตัวของมันเอง และในขณะที่เดียวกัน ก็เป็นสื่อสัญลักษณ์ของการแต่งงาน เป็นสัญลักษณ์ของการเกิด และชัยชนะในบางครั้ง ในขณะที่เดียวกันก็เป็นสัญลักษณ์ของความมั่นคงด้วย แม้จะได้มีการวิเคราะห์กันแล้ว ว่าประโยชน์ของเครื่องประดับ จะมีอยู่น้อยมาก ก็ตาม แต่ตราบดีที่คนมีสุนทรียภาพอยู่ในจิตใจ ศิลปะเครื่องประดับก็จะยังคงมีอยู่ตลอดไป งานเครื่องประดับเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์อันทรงคุณค่าของนักออกแบบ การออกแบบ จึงเป็น หัวใจสำคัญ ยิงของการทำเครื่องประดับ ใครพอที่จะออกแบบ ได้ และขั้นที่จะ

นำสิ่งต่างๆ มาปะติดปะต่อเข้าด้วยกัน ก็สามารถที่จะสร้างสรรค์เครื่องประดับสำหรับตนเองขึ้นได้ ตามวิถีทาง เศรษฐกิจ และวิถีทางแฟชั่นปัจจุบันผลักดันให้เครื่องประดับประดารา่างกายที่ราคาแพง เช่น เพชรนิลจินดาเริ่มลดความสำคัญลง จะยังหลงเหลืออยู่ในสังคมที่เห่อเหิม ฟุ้งเฟ้ออวดความมั่งมีต่อกัน การได้ออกแบบเอง ได้สร้างสิ่งของขึ้นใช้เอง เป็นความภาคภูมิใจประหยัด และงดงามอย่างมีเอกลักษณ์ (วรรณรัตน์ อินทร์อ่ำ, 2536)

ความแตกต่างของการออกแบบเครื่องประดับในปัจจุบัน และเครื่องประดับในอดีต จะมีความแตกต่างที่เห็นได้ชัดในเรื่อง รูปทรง วัสดุที่นำมาใช้เครื่องประดับในอดีตการออกแบบจะมีความหรูหรา โครงสร้างซับซ้อน วัสดุที่ใช้ส่วนใหญ่ เป็นวัสดุที่มี

ราคาแพง มีความประณีต และละเอียดอ่อนอย่างชัดเจน เป็นงานที่ต้องใช้ความประณีตอย่างจริงจัง ส่วนงานเครื่องประดับ ในปัจจุบันรูปทรงเรียบง่าย รูปแบบสัมพันธ์กับวัสดุและโครงสร้างมีความสำคัญมากกว่า ลวดลายปลีกย่อย จริงๆ แล้วเครื่องประดับก็มีเทรนด์ เช่นเดียวกับเสื้อผ้าและรองเท้า จะแตกต่างกันตรงที่เทรนด์เครื่องประดับเปลี่ยนแปลงช้ากว่าเท่านั้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของเครื่องประดับขึ้นอยู่กับยุคสมัย หากย้อนไปยุคก่อน เราอาจจะเห็นเครื่องประดับมีลักษณะเรียบหรู แต่มาถึงยุคปัจจุบันเครื่องประดับหลายชิ้น อาทิ แหวนจะมีหัวที่ใหญ่ รวมถึงลูกเล่นมากขึ้น ซึ่งเน้นหนักไปถึงเรื่องการดีไซน์ที่ชัดเจน (Rachel Church, 2009)

นอกจาก เรื่องของการดีไซน์ แล้ว การเลือกสวมใส่เครื่องประดับในสมัยใหม่ยังเน้นในเรื่องของการใส่ได้ทุกวัน ทุกโอกาส (everyday use) หรือการเลือกเครื่องประดับที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้หลากหลายรูปแบบ เช่น จากต่างหูอาจเพิ่มคุณค่าด้วยการปรับใช้เป็นเข็มกลัด แหวน แม้แต่คลิ๊ปประดับรองเท้า (William et al., 2555)

ผู้วิจัยจึงเห็นโอกาสที่จะพัฒนารูปแบบระบบของเครื่องประดับเพื่อให้ผู้ใช้ต่อ ผู้วิจัยจึงเห็นโอกาสที่จะพัฒนารูปแบบระบบสำหรับเครื่องประดับ โดยมุ่งเน้นให้ผู้สวมใส่ปรับเปลี่ยนเครื่องประดับได้ด้วยตัวเอง ทำให้เครื่องประดับมีความยืดหยุ่น ในการใช้งานมากขึ้น ยืดอายุการใช้งานของเครื่องประดับแต่ละชิ้นมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์หลัก เพื่อยืดอายุการใช้งาน และเพิ่มความยืดหยุ่นในการสวมใส่เครื่องประดับ

2.1. ศึกษาวิธีการใช้เครื่องประดับเพื่อนำมาทดลองวิธีการทำเครื่องประดับที่ปรับเปลี่ยนการใช้งานได้

2.2. ทดสอบเครื่องประดับที่ปรับเปลี่ยนการใช้งานได้ เพื่อการพัฒนาและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

3. อุปกรณ์และวิธีการ

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่กลุ่มคนอายุ 18-50 ปี ที่มีความชอบในการสวมใส่เครื่องประดับจำนวน 30 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความชอบ และวิธีการสวมใส่เครื่องประดับ ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นจากการสวมใส่ที่เกิดขึ้นในเครื่องประดับทั่วไปที่ตามยุคสมัย ที่ไม่สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบได้ตามความต้องการของผู้สวมใส่ และความคิดเห็นรวมถึงข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.3 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องประดับทั่วไป หรือรูปแบบของเครื่องประดับที่มีลักษณะการใช้งานใกล้เคียงกัน เพื่อเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียในการออกแบบ โดยใช้เกณฑ์แยกประเภทเป็น แหวน สร้อยคอ กำไลข้อมือ เข็มกลัด และต่างหู

3.4 ออกแบบเครื่องประดับที่มีการปรับเปลี่ยนวิธีการใช้งานได้ตามความสร้างสรรค์ของผู้สวมใส่ และสามารถสร้างเอกลักษณ์ให้แก่ผู้สวมใส่ได้

3.5 ทดลองใช้งานจริงโดยกลุ่มเป้าหมายที่มีความชอบในการสวมใส่เครื่องประดับ

4. ผลการวิจัย

4.1 จากการสำรวจเบื้องต้น คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือกลุ่มตัวอย่าง 30 คน อายุ 18-50 ปี ที่มีความชอบในการสวมใส่เครื่องประดับ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าระบบสำหรับเครื่องประดับมีความ

น่าสนใจในเรื่องของการปรับเปลี่ยนการใช้งานได้หลายรูปแบบ สามารถรองรับการใช้งานและรูปร่างหน้าตาที่เปลี่ยนไปได้ให้มีความเหมาะสมกับความชอบและโอกาสของผู้สวมใส่ เพราะแต่ละคนมีความชอบที่ต่างกันทำให้สามารถสร้างสรรค์เครื่องประดับตามความชอบและความเหมาะสมของตัวเอง ทำให้เกิดเครื่องประดับที่หลากหลาย เช่น จากแหวนเป็นสร้อยคอ หรือจากสร้อยข้อมือเป็นสร้อยคอ หรือจากแหวนเป็นเข็มกลัด เป็นต้น ทำให้สามารถแก้ปัญหาการตกยุคสมัยของเครื่องประดับได้ และสามารถลดการทิ้งสิ่งต่างๆ โดยไม่จำเป็นอีกด้วย ทั้งหมดจำนวน 24 คน (ร้อยละ 80) รองลงมามีความเห็นว่าการปรับเปลี่ยนยังใช้งานยากและเกิดความยุ่งยากต่อผู้สวมใส่ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 20)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจจากการทดลองใช้เครื่องประดับที่สามารถปรับเปลี่ยนการใช้งานได้โดย ให้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือชายหญิงจำนวน 30 คน แบ่งเป็นเพศชาย 10 คน และเพศหญิง 20 คน ที่มีอายุ 18 - 50 ปี โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster (Area) Random Sampling) กลุ่มตัวอย่างที่ได้ทดลองใช้เครื่องประดับที่ถูกทำเป็นระบบ จำนวนคะแนน 5 มากที่สุด คือจำนวน 12 คน (ร้อยละ 40) รองลงมาคือจำนวนคะแนน 4 มาก คือจำนวน 9 คน (ร้อยละ 30) รองลงมาคือ จำนวนคะแนน 3 คือจำนวน 6 คน (ร้อยละ 20) รองลงมาคือจำนวนคะแนน 2 น้อย คือจำนวน 3 คน (ร้อยละ 10) ตามลำดับ ซึ่งสรุปแล้วพบว่า ข้อดีคือได้รูปแบบเครื่องประดับที่หลากหลาย ผู้สวมใส่สามารถออกแบบด้วยตัวเองได้ สร้างเอกลักษณ์ให้แก่เครื่องประดับแต่ละชิ้นได้เป็นอย่างดี และข้อเสียคือการใช้งานยุ่งยากกว่าการใช้เครื่องประดับทั่วไป

5. การอภิปรายผล

5.1) ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาวิจัย ความรู้ที่ได้จากการสร้างสรรค์ผลงาน การออกแบบ เครื่องประดับที่แตกต่างจากเครื่องประดับทั่วไป ทั้งในเรื่องของการใช้งาน หรือการแสดงถึงเอกลักษณ์ของผู้สวมใส่ มีจุดเด่นในเรื่องของการปรับเปลี่ยนรูปแบบ และการใช้งานได้หลากหลายตามความต้องการของผู้สวมใส่ ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และแก้ปัญหาเรื่องการตกยุคของแฟชั่นเครื่องประดับ ทำให้สามารถใช้เครื่องประดับแต่ละชิ้นได้ยาวนาน เพิ่มคุณค่าให้กับเครื่องประดับมากขึ้น รวมถึงความสวยงามที่ผู้สวมใส่สามารถสร้างสรรค์รูปแบบได้ด้วยตัวเอง ทำให้ได้เครื่องประดับที่มีเอกลักษณ์ และเหมาะสมกับแต่ละบุคคล

5.2) จากการใช้งานจริงของกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ของกลุ่มที่มีความชอบในการสวมใส่เครื่องประดับ 12 คนพึงพอใจมากที่สุด เห็นว่าเครื่องประดับที่สามารถปรับเปลี่ยนตามความต้องการของผู้ใช้ได้ นั้นมีความน่าสนใจ เพราะสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามแต่ละบุคคล รวมถึงสามารถปรับใช้ได้ทุกโอกาส รองลงมา 9 คน เห็นว่ามีความน่าสนใจแต่รูปแบบของชิ้นส่วนที่นำมาประกอบยังมีให้เลือกไม่มากนัก รองลงมา 6 คน เห็นว่ามีความน่าสนใจในระบบแต่วิธีการเปลี่ยนอาจจะยุ่งยาก รองลงมา 2 คน เห็นว่ามีความน่าสนใจแต่การใช้เครื่องประดับแบบเดิมอาจจะสะดวกกว่า

5.3) สามารถนำกระบวนการหรือผลในการวิจัยไปพัฒนาต่อยอดรูปแบบให้มีความหลากหลายมากขึ้น

6. บทสรุป

การศึกษาและพัฒนาการเพื่อไปสู่การออกแบบระบบสำหรับ เครื่องประดับที่สามารถปรับเปลี่ยนการใช้งานได้ เป็นการออกแบบที่รองรับ

โอกาสที่ผู้สวมใส่จะสร้างสรรค์รูปแบบของเครื่องประดับด้วยตนเอง ไม่ได้กำหนดหรือมีแบบแผนตายตัว ในการสวมใส่ ทำให้เครื่องประดับมีเอกลักษณ์ ขึ้นอยู่กับความต้องการ ของผู้สวมใส่โดยตรง อีกทั้งยังสามารถยืดอายุการใช้งานของเครื่องประดับได้มากขึ้น เนื่องจากสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้งาน ได้ให้เหมาะสมกับหลายๆโอกาส

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์พิศประไพ สารสาสิน ศาสตราจารย์เอกชาติ จันอุไรรัตน์ รองศาสตราจารย์ ไพจิตร อังศิริวัฒน์ อาจารย์ Sridhar Ryalie อาจารย์อรพรรณ สารสาสิน เซเฟอร์ อาจารย์ธีร นพ หวังศิลปคุณ อาจารย์ จักรพันธ์ ชรินทร์นา และอาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์สุวิทย์ รัตนานันท์ และอาจารย์ David Marc Schafer รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในงานวิทยานิพนธ์นี้ทุกท่าน ที่ได้สละเวลา เพื่อให้ความรู้และคำแนะนำในการออกแบบ ผลงาน การหาข้อมูล รวมทั้งเทคนิคการผลิต เพื่อให้งานวิทยานิพนธ์นี้สามารถสร้างชิ้นงานออกมาได้อย่างสมบูรณ์ แบบอย่างที่สุด

8. เอกสารอ้างอิง

- William, McDonough & Michael, Braungart. (2555). *Cradle to Cradle: เปลี่ยนเส้นตรงให้เป็น วงกลม*. แปลโดย สุภาภรณ์ กาญจน์วีระโยธิน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์มติชน.
- Rachel, Church. (2009). *Rings*. Hongkong: V&A Publishing.
- วรรณรัตน์ อินทร์อำ. (2536). *ศิลปะเครื่องประดับ*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.